

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2014. gada 13. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Tiesību aktu tuvināšana higiēnas prasību jomā — Regula (EK) Nr. 2073/2005 — I pielikums — Pārtikas produktiem piemērojami mikrobioloģiskie kritēriji — *Salmonella* svaigā mājputnu gaļā — Izplatīšanas stadijā konstatēta mikrobioloģisko kritēriju neievērošana — Valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēti sodi uzņēmējam, kas iesaistīts pārtikas aprītē un darbojas pārtikas produktu mazumtirdzniecības posmā — Atbilstība Savienības tiesībām — Sodu efektivitāte, preventīvais raksturs un samērīgums

Lieta C-443/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Unabhängiger Verwaltungssenat in Tirol* (Austrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 1. augustā un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 7. augustā, tiesvedībā

Ute Reindl, pārstāve, kas ir krimināltiesiski atbildīga par *MPREIS Warenvertriebs GmbH*,

pret

Bezirkshauptmannschaft Innsbruck.

TIESA (ceturtnā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Saffjan*], A. Prehala [*A. Prechal*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerālvokāts M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Alekseev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 19. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *U. Reindl* vārdā – *M. Waldmüller* un *M. Baldauf*, *Rechtsanwälte*,
- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vitáková*, pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā – *D. Colas* un *C. Candat*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *D. Bianchi* un *G. von Rintelen*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Komisijas 2005. gada 15. novembra Regulas (EK) Nr. 2073/2005 par pārtikas produktu mikrobioloģiskajiem kritērijiem (OV L 338, 1. lpp.), kas ir grozīta ar Komisijas 2011. gada 27. oktobra Regulu (ES) Nr. 1086/2011 (OV L 281, 7. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 2073/2005”), skatītas kopā ar minētās regulas I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindu, interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā lietā *U. Reindl* pret *Bezirkshauptmannschaft Innsbruck* (Insbriukas pirmās instances tiesas administratīvā iestāde) (Austrija) par *U. Reindl* uzlikto naudas sodu saistībā ar Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā minēto *Salmonella Thyphimurium* robežvērtību neievērošanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula (EK) Nr. 178/2002

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1. lpp.), 1. panta “Mērķis un joma” 1. punktā ir noteikts:

“Šī regula ir pamats tam, lai saistībā ar pārtiku nodrošinātu cilvēku veselības un patērētāju interešu augstu aizsardzības līmeni, jo īpaši ņemot vērā atšķirības pārtikas, tostarp tradicionālo produktu, piegādē, vienlaikus nodrošinot efektīvu iekšējā tirgus darbību. Ar to nosaka kopējos principus un pienākumus, stingri zinātniska pamata nodrošināšanas līdzekļus, efektīvu organizatorisko kārtību un procedūras, kas ir lēmumu pieņemšanas pamatā jautājumos par pārtikas un barības nekaitīgumu.

[..]”

- 4 Minētās regulas 3. pantā “Citas definīcijas” ir paredzēts:

“Šajā regulā:

[..]

- 3) “uzņēmējs, kas iesaistīts pārtikas apritē”, ir ikviena fiziska vai juridiska persona, kura atbildīga par to, lai tiktu nodrošināts, ka viņa/viņas kontrolē esošais pārtikas uzņēmums izpilda pārtikas aprites tiesību aktu prasības;

[..]

8) “laišana tirgū” ir pārtikas vai barības turēšana pārdošanas nolūkā, tostarp piedāvāšana pārdošanai vai jebkura cita veida nodošana par maksu vai bez tās, un pārdošana, izplatīšana un citāda nodošana;

[..].”

5 Regulas Nr. 178/2002 14. pantā “Pārtikas nekaitīguma prasības” ir noteikts:

“1. Pārtiku nelaiž tirgū, ja tā nav nekaitīga.

2. Uzskata, ka pārtika nav nekaitīga, ja domā, ka tā:

a) var kaitēt veselībai;

b) nav derīga lietošanai cilvēku uzturā.

[..]

5. Nosakot, vai pārtika ir nederīga lietošanai cilvēku uzturā, ņem vērā, vai pārtika cilvēku uzturā atbilstīgi tās paredzētajai lietošanai nav lietojama piesārņojuma dēļ, ko radījis kāds svešķermenis vai kas cits, vai pūšanas, bojāšanās vai trūdēšanas dēļ.

[..]”

6 Šīs regulas 17. pantā “Pienākumi” ir noteikts:

“1. Uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas un barības apritē, visos ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmos uzņēmumos, kas atrodas viņu pārziņā, nodrošina, lai pārtika vai barība atbilstu pārtikas aprites tiesību aktu prasībām, kas attiecas uz viņu darbību, un pārbauda, vai minētās prasības ir izpildītas.

2. [..]

Dalībvalstis arī izstrādā noteikumus par pasākumiem un sankcijām, ko piemēro par pārtikas un barības aprites tiesību aktu pārkāpšanu. Tādiem pasākumiem un sankcijām jābūt efektīviem, samērīgiem un preventīviem.”

Regula Nr. 2160/2003

7 Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 17. novembra Regulas (EK) Nr. 2160/2003 par salmonellas un dažu citu pārtikā sastopamu zoonozes īpašu izraisītāju kontroli (OV L 325, 1. lpp.) 1. pantā “Priekšmets un darbības joma” ir noteikts:

“1. Šīs regulas mērķis ir nodrošināt, ka tiek veikti pienācīgi un iedarbīgi pasākumi salmonellas un citu zoonozes izraisītāju noteikšanai un kontrolei visos atbilstošos ražošanas, pārstrādes un realizācijas posmos, jo īpaši primārās ražošanas līmenī, kā arī barībā, lai ierobežotu to izplatību un sabiedrības veselības riska faktorus.

2. Šī regula attiecas uz:

a) uzdevumu noteikšanu ar mērķi samazināt dažu zoonožu izplatību dzīvnieku populācijās;

i) primārās ražošanas līmenī,

- ii) citos pārtikas aprites posmos, kā arī pārtikā un dzīvnieku barībā, ja tas ir nepieciešams attiecīgās zoonozes vai zoonozes izraisītāja gadījumā;

[..].”

- 8 Atbilstoši Regulas Nr. 2160/2003 5. pantam ar valsts kontroles programmām ir jāīsteno šīs regulas II pielikumā noteiktās paraugu ņemšanas minimālās prasības un noteikumi. Minētajā pielikumā, kura nosaukums ir “I pielikumā uzskaitīto zoonožu un zoonozes izraisītāju kontrole”, ir E daļa par īpašām prasībām svaigai gaļai, un tās 1. punktā ir paredzēts:

“No 2011. gada 1. decembra svaiga[i] mājputnu gaļa[i], kas iegūta no I pielikumā uzskaitītajām dzīvnieku populācijām, jāatbilst Komisijas Regulas (EK) Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā izklāstītajam attiecīgajam mikrobioloģiskajam kritērijam.”

- 9 Regulas Nr. 2160/2003 I pielikumā ir norādītas vairākas putnu sugas, tostarp tītari.

Regula Nr. 2073/2005

- 10 Regulas preambulas 1.–3. apsvērumus ir izteikti šādi:

“(1) Augsts sabiedrības veselības aizsardzības līmenis ir viens no pārtikas aprites tiesību aktu pamatmērķiem, kā tas ir noteikts [..] Regulā [..] Nr. 178/2002 [..]. Mikrobioloģiskie apdraudējumi pārtikas produktos ir cēlonis lielākajai daļai ar pārtikas produktiem saistīto slimību.

(2) Pārtikas produktos nedrīkst būt mikroorganismi, to toksīni vai metabolīti tādos daudzumos, kas rada nepieņemamu risku cilvēka veselībai.

(3) Regulā (EK) Nr. 178/2002 noteiktas pārtikas nekaitīguma vispārīgas prasības, saskaņā ar kurām pārtiku nevar laist tirgū, ja tā nav droša. Pārtikas nozares dalībnieku [uzņēmēju, kas iesaistīti pārtikas aprītē] pienākums ir izņemt nedrošus produktus no tirgus. Lai veicinātu sabiedrības veselības aizsardzību un novērstu atšķirīgus skaidrojumus, ir jānosaka saskaņoti nekaitīguma kritēriji pārtikas pieņemamībai, īpaši attiecībā uz atsevišķu patogēnu mikroorganismu klātbūtni.”

- 11 Šīs regulas 1. pantā “Mērķis un joma” ir noteikts:

“Šajā regulā noteikti mikrobioloģiskie kritēriji dažiem mikroorganismiem un izpildes noteikumi, kas ir jāievēro pārtikas nozares dalībniekiem [uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas aprītē], kuri īsteno Regulas (EK) Nr. 852/2004 4. pantā minētos vispārīgos un specifiskos higiēnas pasākumus.[..]”

- 12 Minētās regulas 2. pantā “Definīcijas” ir paredzēts:

a) “mikroorganismi” ir baktērijas, vīrusi, raugi, pelējuma sēnes, aļģes, parazitiskie viensūņi, mikroskopiskie parazitiskie helminti, kā arī to toksīni un metabolīti;

b) “mikrobioloģiskais kritērijs” ir kritērijs, kas nosaka produkta, pārtikas produktu partijas vai procesa pieņemamību un izriet no mikroorganismu neesamības, esamības vai skaita un/vai to toksīnu/metabolītu daudzuma masas, tilpuma, virsmas vai partijas vienībā(-ās);

c) “pārtikas nekaitīguma kritērijs” ir kritērijs, kas nosaka produkta vai pārtikas produktu partijas pieņemamību, un to piemēro tirgū laistajiem produktiem;

d) “procesa higiēnas kritērijs” ir kritērijs, kas norāda uz ražošanas procesa pieņemamu darbību. Šāds kritērijs neattiecas uz produktiem, kas ir laisti tirgū. Tas nosaka piesārņojuma līmeni, kuru pārsniedzot ir nepieciešami korektīvi pasākumi, lai saglabātu procesa higiēnu pārtikas aprites tiesību aktiem atbilstošā līmenī;

[..]

f) “derīguma laiks” ir vai nu periods, kas atbilst periodam līdz “izlietot līdz”, vai arī minimālais “derīguma termiņš”, kā attiecīgi definēts [Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta] Direktīvas 2000/13/EK [par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu (OV L 109, 29. lpp.)] 9. un 10. pantā;

[..].”

13 Regulas Nr. 2073/2005 3. pantā “Vispārīgās prasības” ir noteikts:

“1. Pārtikas nozares dalībnieki [uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas aprītē] nodrošina, ka pārtikas produkti atbilst attiecīgajiem mikrobioloģiskajiem kritērijiem, kas ir uzskaitīti I pielikumā. Šajā nolūkā pārtikas nozares dalībnieki [uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas aprītē] katrā pārtikas ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmā, ieskaitot mazumtirdzniecību, īsteno pasākumus, kas ietilpst to uz HACCP [*hazard analysis and critical control point* (bīstamības analīze un kritiskais kontroles punkts)] balstītajās procedūrās, kā arī īsteno labas higiēnas praksi, lai nodrošinātu, ka:

- a) to pārziņā esošā izejvielu un pārtikas produktu piegāde, apstrāde un pārstrāde tiek veikta atbilstoši procesa higiēnas kritērijiem;
- b) pārtikas nekaitīguma kritērijus, kas ir spēkā visu produktu derīguma laiku, var izpildīt saprātīgi prognozējamās izplatīšanas, uzglabāšanas un lietošanas apstākļos.

2. Par produkta ražošanu atbildīgais pārtikas nozares dalībnieks [uzņēmējs, kas iesaistīts pārtikas aprītē] pēc vajadzības veic pētījumus saskaņā ar II pielikumu, lai pārbaudītu atbilstību kritērijiem derīguma laikā. [..]

[..].”

14 Regulas Nr. 2073/2005 I pielikumā ir 1. nodaļa “Pārtikas produktu mikrobioloģiskie kritēriji”, kuras 1.28. rindā ir paredzēts:

“1.28 svaiga māj-putnu gaļa (20)	<i>Salmonella Typhimurium</i> (21) <i>Salmonella enteritidis</i>	5	0	Nav 25 g	EN/ISO 6579 (noteikšanai) <i>White-Kaufmann-Le Minor</i> shēma (serotipa noteikšanai)	Produkti, kas laisti tirgū to derīguma laikā
----------------------------------	---	---	---	-------------	--	--

(20) Šo kritēriju piemēro svaigai gaļai, kas iegūta no *Gallus gallus* vaislas saimēm, dējējvistām, broileriem un vaislas un gaļas tītaru saimēm.

(21) Attiecībā uz monofāzisko *Salmonella typhimurium* iekļauts ir tikai 1,4,[5],12:i:-.”

Austrijas tiesības

- 15 Federālā likuma par pārtikas produktu, patēriņa produktu un kosmētikas produktu drošības un citām prasībām, lai aizsargātu patērētājus (*Bundesgesetz über Sicherheitsanforderungen und weitere Anforderungen an Lebensmittel, Gebrauchsgegenstände und kosmetische Mittel zum Schutz der Verbraucherinnen und Verbraucher*) (BGBl. I, 13/2006, redakcijā, kas izteikta BGBl. I, 80/2013; turpmāk tekstā – “LMSVG”), 5. panta 1. un 5. punktā ir noteikts:

“1. Ir aizliegts tirgot pārtikas produktus,

- 1) kas ir bīstami Regulas (EK) Nr. 178/2002 14. panta izpratnē, tas ir, kaitīgi veselībai vai nav piemēroti lietošanai cilvēku uzturā [..]

[..]

5. Pārtikas produkti

- 1) ir kaitīgi veselībai, ja tie var radīt risku veselībai vai tai kaitēt;
- 2) nav piemēroti lietošanai cilvēku uzturā, ja nav garantēta iespēja tos lietot atbilstoši to paredzētajam mērķim;

[..].”

- 16 LMSVG 90. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Tas, kurš laiž tirgū pārtikas produktus,

- 1) kas nav piemēroti lietošanai cilvēku uzturā [..],

[..]

izdara [..] administratīvu pārkāpumu, par ko iecirkņa administratīvā iestāde (*Bezirksverwaltungsbehörde*) uzliek naudas sodu līdz EUR 20 000, atkārtota pārkāpuma gadījumā – līdz EUR 40 000 un neatgriezeniska pārkāpuma gadījumā – papildu brīvības atņemšanas sodu līdz 6 nedēļām.

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 17 *U. Reindl* ir *MPREIS Warenvertriebs GmbH* (turpmāk tekstā – “*MPREIS*”), sabiedrības, kas darbojas pārtikas mazumtirdzniecībā, filiāles vadītāja. Tādēļ tā ir atbildīga par to, lai minētā filiāle ievērotu visus noteikumus, kas tai ir piemērojami pārtikas nozarē.
- 18 2012. gada 29. martā uzņēmuma darbības pārbaudes, kas notika minētajā filiālē, laikā Pārtikas produktu uzraudzības iestāde paņēma svaigu titara krūtiņu vakuuma iepakojumā, ko ražojis un uzglabājis trešais uzņēmums, paraugu. *MPREIS* saistībā ar izņemto paraugu darbojās tikai izplatīšanas posmā.
- 19 Minētais paraugs tika mikrobioloģiski pārbaudīts Austrijas Insbrukas Pārtikas drošības aģentūrā. Savā ekspertīzes ziņojumā šī aģentūra secināja, ka ir nosakāms tā piesārņojums ar *Salmonella Typhimurium* un ka līdz ar to paraugs ir vienlaikus “nepiemērots lietošanai cilvēku uzturā” LMSVG 5. panta 5. punkta

2) apakšpunkta izpratnē un bīstams Regulas Nr. 178/2002 14. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē. Pārtikas drošības kritērijs, ko šī aģentūra ir izmantojusi savā ekspertīzes ziņojumā, ir Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma I nodaļas 1.28. rindā noteiktais kritērijs.

20 Pamatojoties uz šo ekspertīzi, *Bezirkshauptmannschaft Innsbruck* uzsāka *U. Reindl* vajāšanu par *LMSVG* 5. panta 5. punkta 2) apakšpunkta neievērošanu. *Bezirkshauptmannschaft Innsbruck* konstatēja *U. Reindl* vainojamu rīcību saistībā ar *Salmonella Typhimurium* robežvērtību neievērošanu, kas izriet no Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindas, un uzlika viņai naudas sodu saskaņā ar *LMSVG* 90. panta 1. punkta 1) apakšpunktu.

21 *Unabhängiger Verwaltungssenat in Tirol* [Tiroles Neatkarīgais administratīvais senāts], kurā *U. Reindl* iesniedza apelācijas sūdzību par *Bezirkshauptmannschaft Innsbruck* lēmumu, jautā, ciktāl Regulā Nr. 2073/2005 noteiktais atbildības režīms ir piemērojams uzņēmējam, kas iesaistīts pārtikas aprītē un darbojas tikai izplatīšanas posmā.

22 Šajos apstākļos *Unabhängiger Verwaltungssenat* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai [...] Regulas [...] Nr. 2073/2005 [...] 1. pants ir jāsaprot tādējādi, ka svaigai putnu gaļai ir jāatbilst [Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā] minētajiem mikrobioloģiskajiem kritērijiem visās izplatīšanas stadijās?

2) Vai Regulā (EK) Nr. 2073/2005 paredzētais režīms ir pilnā apmērā piemērojams uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas produktu aprītē un darbojas pārtikas produktu izplatīšanas posmā?

3) Vai pārtikas uzņēmumiem, kas nepiedalās ražošanā (kas darbojas tikai izplatīšanas stadijā), arī visās izplatīšanas stadijās ir jāievēro [Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā] minētie mikrobioloģiskie kritēriji?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

23 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 2160/2003 II pielikuma E daļas 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka svaigai mājputnu gaļai, kas iegūta no šīs regulas I pielikumā uzskaitītajām dzīvnieku populācijām, ir jāatbilst Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā minētajiem mikrobioloģiskajiem kritērijiem visās izplatīšanas stadijās, tostarp mazumtirdzniecībā.

24 Jāatgādina, ka atbilstoši Regulas Nr. 2160/2003 II pielikuma E daļas 1. punktam kopš 2011. gada 1. decembra svaigai mājputnu gaļai, kas iegūta no šīs regulas I pielikumā uzskaitītajām dzīvnieku populācijām, ir jāatbilst piemērojamajiem mikrobioloģiskajiem kritērijiem, kas definēti Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā.

25 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā skaidri ir paredzēts, ka šis kritērijs ir piemērojams “produktiem, kas laisti tirgū to derīguma laikā”.

26 Jēdzieni “laišana tirgū” un “derīguma laiks” attiecīgi ir definēti Regulā Nr. 178/2002 un Regulā Nr. 2073/2005. Tā Regulas Nr. 178/2002 3. panta 8) punktā jēdziens “laišana tirgū” ir definēts kā pārtikas vai barības turēšana pārdošanas nolūkā, tostarp piedāvāšana pārdošanai vai jebkura cita veida nodošana par maksu vai bez tās, un pārdošana, izplatīšana un citāda nodošana. Regulas

Nr. 2073/2005 2. panta f) punktā savukārt jēdziens “derīguma laiks” ir definēts vai nu kā periods, kas atbilst periodam līdz “izlietot līdz”, vai arī minimālais “derīguma termiņš”, kā tas attiecīgi definēts Direktīvas 2000/13/EK 9. un 10. pantā.

- 27 No šo definīciju interpretācijas izriet, ka jēdziens “produkti, kas laisti tirgū to derīguma laikā” attiecas uz tādiem pārtikas produktiem, kādi ir svaiga mājputnu gaļa, kas tiek uzglabāta pārdošanai, izplatīšanai vai citai nodošanai laikposmā līdz lietošanas ierobežojuma datumam vai to minimālajam derīguma termiņam.
- 28 Turklāt, ja netiku noteikts, ka tādai svaigai mājputnu gaļai, kāda tiek aplūkota pamatlietā, mikrobioloģiskajiem kritērijiem, kas definēti Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā, ir jāatbilst visās izplatīšanas stadijās, tostarp mazumtirdzniecībā, tiktu apdraudēts viens no pārtikas tiesību aktu pamatmērķiem, t.i., augsta sabiedrības veselības aizsardzības līmeņa sasniegšana, kas norādīts Regulas Nr. 2073/2005 preambulas 1. apsvērumā, jo tirgū tiktu laisti pārtikas produkti, kuri saturētu mikroorganismus tādos daudzumos, kas rada nepieņemamu risku cilvēka veselībai.
- 29 Tādējādi gan no Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindas, gan no pārtikas tiesību aktu mērķiem izriet, ka tādām svaigas mājputnu gaļas produktam, kāds tiek aplūkots pamatlietā, izplatīšanas stadijā ir piemērojams mikrobioloģiskais kritērijs.
- 30 Tātad uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2160/2003 II pielikuma E daļas 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka svaigai putnu gaļai, kas iegūta no šīs regulas I pielikumā uzskaitītajām dzīvnieku populācijām, Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā minētajiem mikrobioloģiskajiem kritērijiem ir jāatbilst visās izplatīšanas stadijās, tostarp mazumtirdzniecībā.

Par otro un trešo jautājumu

- 31 Uzdodot otro un trešo jautājumu, kas ir jāpārbauda kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Savienības tiesības, konkrēti, Regula Nr. 178/2002 un Regula Nr. 2073/2005, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās liedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir pamatlietā, kurā uzņēmējam, kas iesaistīts pārtikas produktu apritē un darbojas vienīgi pārtikas produktu izplatīšanas posmā, ir paredzēti sodi par pārtikas produkta laišanu tirgū, neievērojot Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā minētos mikrobioloģiskos kritērijus.
- 32 Jānorāda, ka Regulas Nr. 2073/2005 3. panta 1. punktā ir precizēts, ka uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas apritē, nodrošina, lai pārtikas produkti attiecīgajiem mikrobioloģiskajiem kritērijiem, kas ir noteikti šīs regulas I pielikumā, atbilstu visās izplatīšanas stadijās, tostarp mazumtirdzniecībā.
- 33 Tomēr, kaut arī Regulā Nr. 2073/2005 ir noteikti mikrobioloģiskie kritēriji, kas ir jāievēro attiecībā uz pārtikas produktiem visās pārtikas ķēdes stadijās, šajā regulā nav ietvertas normas par uzņēmēju, kas iesaistīti pārtikas apritē, atbildību.
- 34 Šajā ziņā ir jāatsaucas uz Regulu Nr. 178/2002. Šīs regulas 17. panta 1. punktā ir paredzēts, ka uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas un barības apritē, visos ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmos uzņēmumos, kas atrodas viņu pārziņā, nodrošina, lai pārtika vai barība atbilstu pārtikas aprites tiesību aktu prasībām, kas attiecas uz viņu darbību, un pārbauda, vai minētās prasības ir izpildītas.
- 35 Regulas Nr. 178/2002 17. panta 2. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis izstrādā noteikumus par sodiem, ko piemēro par pārtikas un barības aprites tiesību aktu pārkāpumiem, un ka šiem sodiem ir jābūt efektīviem, samērīgiem un preventīviem.

- 36 No minētā izriet, ka Savienības tiesības, konkrēti, Regula Nr. 178/2002 un Regula Nr. 2073/2005, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās principā neliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir pamatlietā, kurā uzņēmējam, kas iesaistīts pārtikas produktu apritē un darbojas vienīgi pārtikas produktu izplatīšanas posmā, ir paredzēti sodi par pārtikas produkta laišanu tirgū, neievērojot Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā minētos mikrobioloģiskos kritērijus.
- 37 Tomēr, paredzot noteikumus par sodiem, kas piemērojami šo mikrobioloģisko kritēriju neievērošanas gadījumā, dalībvalstīm ir jāievēro Savienības tiesībās noteiktie nosacījumi un ierobežojumi, t.i., šajā gadījumā – Regulas Nr. 178/2002 17. panta 2. punkts, kurā ir prasīts, ka sodiem ir jābūt efektīviem, samērīgiem un preventīviem.
- 38 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, saglabājot izvēli noteikt sodus, dalībvalstīm ir jāraugās, lai Savienības tiesību pārkāpumi tiktu sodīti atbilstoši analogiem materiāliem un procesuāliem nosacījumiem, kas tiek piemēroti līdzīga veida un nozīmīguma valsts tiesību pārkāpumu gadījumos un kas sodam piešķir efektīvu, samērīgu un no turpmākiem pārkāpumiem atturošu raksturu (skat. šajā ziņā spriedumus *Lidl Italia*, C-315/05, EU:C:2006:736, 58. punkts, kā arī *Berlusconi u.c.*, C-387/02, C-391/02 un C-403/02, EU:C:2005:270, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 Šajā gadījumā pamatlietā aplūkotojos valsts tiesību aktos atļautie represīvie pasākumi nedrīkst pārsniegt šajos tiesību aktos legītīmi paredzēto mērķu sasniegšanai atbilstošo un vajadzīgo, ar nosacījumu, ka gadījumā, ja iespējams izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, ir jāizvēlas mazāk ierobežojošais un radītās neērtības nedrīkst būt nesamērīgas salīdzinājumā ar sasniedzamajiem mērķiem (skat. spriedumu *Urbán*, C-210/10, EU:C:2012:64, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Lai izvērtētu, vai sods atbilst samērīguma principam, ir jāņem vērā tostarp pārkāpuma, par kuru tiek paredzēts uzlikt šo sodu, raksturs un smagums, kā arī soda apmēra noteikšanas nosacījumi (skat. spriedumu *Equoland*, C-272/13, EU:C:2014:2091, 35. punkts).
- 41 Tādi tiesību akti, kādi ir pamatlietā, kuros paredzēts naudas sods gadījumā, ja tirgū tiek laisti pārtikas produkti, kas nav piemēroti lietošanai cilvēku uzturā, var veicināt šī sprieduma 28. punktā atgādinātā tiesību aktu par pārtikas produktiem pamatmērķa, t.i., augsta sabiedrības veselības aizsardzības līmeņa, sasniegšanu.
- 42 Pat pieņemot, ka sodu sistēma pamatlietā ir objektīva atbildības sistēma, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru šāda sistēma nav nesamērīga ar sasniedzamajiem mērķiem, ja šī sistēma ir tāda, kas mudina attiecīgās personas ievērot regulas noteikumus, un ja sasniedzamie mērķi atbilst vispārējām interesēm, kas var pamatot šādas sistēmas ieviešanu (skat. spriedumu *Urbán*, EU:C:2012:64, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Valsts tiesai, ievērojot šos elementus, ir jānovērtē, vai pamatlietā aplūkotais sods atbilst samērīguma principam, kas ir noteikts Regulas Nr. 178/2002 17. panta 2. punktā.
- 44 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Savienības tiesības, konkrēti, Regula Nr. 178/2002 un Regula Nr. 2073/2005, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās principā neliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir pamatlietā, kurā uzņēmējam, kas iesaistīts pārtikas produktu apritē un darbojas vienīgi pārtikas produktu izplatīšanas posmā, ir paredzēti sodi par pārtikas produkta laišanu tirgū, neievērojot Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā minētos mikrobioloģiskos kritērijus. Valsts tiesai ir jānovērtē, vai pamatlietā aplūkotais sods atbilst samērīguma principam, kas ir noteikts Regulas Nr. 178/2002 17. panta 2. punktā.

Par tiesāšanās izdevumiem

45 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 17. novembra Regulas (EK) Nr. 2160/2003 par salmonellas un dažu citu pārtikā sastopamu zoonozes īpašu izraisītāju kontroli, kas ir grozīta ar Komisijas 2011. gada 27. oktobra Regulu (ES) Nr. 1086/2011, II pielikuma E daļas 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka svaigai putnu gaļai, kas iegūta no šīs regulas I pielikumā uzskaitītajām dzīvnieku populācijām, Komisijas 2005. gada 15. novembra Regulas (EK) Nr. 2073/2005 par pārtikas produktu mikrobioloģiskajiem kritērijiem, kas ir grozīta ar Regulu Nr. 1086/2011, I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā minētajiem mikrobioloģiskajiem kritērijiem ir jāatbilst visās izplatīšanas stadijās, tostarp mazumtirdzniecībā;**
- 2) **Savienības tiesības, konkrēti, Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu, un Regula Nr. 2073/2005, kas ir grozīta ar Regulu Nr. 1086/2011, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās principā neliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir pamatlietā, kurā uzņēmējam, kas iesaistīts pārtikas produktu aprītē un darbojas vienīgi pārtikas produktu izplatīšanas posmā, ir paredzēti sodi par pārtikas produkta laišanu tirgū, neievērojot Regulas Nr. 2073/2005 I pielikuma 1. nodaļas 1.28. rindā minētos mikrobioloģiskos kritērijus. Valsts tiesai ir jānovērtē, vai pamatlietā aplūkotais sods atbilst samērīguma principam, kas ir noteikts Regulas Nr. 178/2002 17. panta 2. punktā.**

[Paraksti]